

"Şu cezîre-i vâsiada vahşi ve âdetlerine mutaassıb ve inatçı muhtelif akvamı, ne çabuk âdât ve ahlak-ı seyyie-i vahşiyânelerini def'aten kal' ve ref' ederek,.." İzah eder misiniz?

Vahşet, medeniyetin zıddıdır. **Kız çocuklarını diri olarak toprağa gömmek** en ileri bir vahşettir, medenî toplumlarda böyle bir şeyin olması düşünülemez.

Cahiliye devrinin o vahşet içinde yüzen insanları, batıl inançlarına sıkıca bağlı ve onları koruma konusunda da son derece inatçı idiler. Nitekim kendilerine son ilâhî kitap tebliğ edildiği, ayrıca Allah Resulünün (asm.) bine yakın mucizesine de şahit oldukları halde, yine onların bir kısmı taassuplarında ve inatlarında devam etmişlerdir.

Ancak büyük çoğunluk ilâhî vahiy karşısında inatlarından dönmüş, hakkı kabul ederek hiçbir velinin yetişemeyeceği üstün makamlara sahip olmuşlardır.

Def'aten kelimesi bu işin çok kısa zamanda gerçekleştiğini ifade eder. Yirmi üç sene içinde yüz yirmi dört bin sahabenin yetişmiş olması çok harikadır.

Kal', bir şeyi **kökünden koparıp çıkarmak** demektir. **Ref'** ise hem **ortadan kaldırma hem de yükseltme ve yüceltme** manasına gelir. Yani, Peygamber Efendimiz (asm.) o kavmin sadece kötü ahlâklarını terk ettirmekle kalmamış, onları en güzel ahlâk ile donatmaya da muvaffak olmuştur.

"Evet, Asr-ı saadet'ten evvelki zamanlarda kalp katılığı ve merhametsizlik öyle bir hadde baliğ olmuştu ki, kocaya vermekten âr ederek kızlarını diri diri toprağa gömerlerdi. Asr-ı saadet'te İslâmiyet'in doğurduğu merhamet, şefkat, insaniyet sayesinde, evvelce kızlarını gömerlerken müteessir olmayanlar, İslâmiyet dairesine girdikten sonra karıncaya bile ayak basmaz oldular."(1)

1) bk. [İşârâtü'l-İ'caz, Bakara Suresi, 23-24. Ayetlerin Tefsiri.](#)